

V torek,
četrtek in saboto
izhaja in velja:
Za celo leto . . 7 for. 50 kr.
" pol leta . . 3 " 70 "
" četrť leta . . 2 " " "
" mesec . . — " 70 "
Po pošti:
Za celo leto . . 9 for. 50 kr.
" pol leta . . 4 " 80 "
" četrť leta . . 2 " " "
" mesec . . — " 90 "

SLOVENEĆ.

"Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veke!"

Nar. pesem.

Oznanila.

Za navadno dvestopno vrsto se plačuje: 5 kr., ktera se enkrat, 8 kr., ktera se dvakrat, 10 kr., ktera se trikrat natiskuje; večē pis-menke plačujejo po prostoru. Za vsak list mora biti kolek (štampelj) za 30 kr.

Rokopisi sene vračajo.

Št. 31.

V Celovcu v četrtek 14. marca 1867.

Tečaj III.

Predragi rojaki!

Njih Veličanstvo naš premilostljivi cesar so s patentom od 1. marca t. l. blagovolili skleniti, da naj se sedanji deželni zbor kranjski razpusti in naj se brez odlašanja razpišejo nove volitve.

V tem patentu so Njih Veličanstvo milostljivo sami spoznali, „da Jim je dobro djalo, ko so zaslišali zagotovljenje zvestobe in udanosti zastopnikov svojega zvestega naroda kranjskega.“

Njih Veličanstvo so tudi priznati blagovolili, da je bil deželni zbor pripravljen, poslance voliti za državni zbor na Dunaji.

Zastran misli pak, ki jih je razodel deželni zbor o nalogi in pristojnosti državnega zbora, sklenili so Njih Veličanstvo obrniti se do naroda kranjskega, ter so nove volitve ukazali.

Pri vas je po takem, predragi volilci, da izrečete: ali so poslanci, ki ste jih komaj pred enim mesecem tako enoglasno volili, po vaših mislih ravnali in ali so se vašega zaupanja vredni izkazali.

Ako bivši vaši poslanci niso izgubili zaupanja vašega, boste jih, kadar pridete po gori omenjenem Najvišem pozivu Njih Veličanstva k novim volitvam, zopet volili, kajti gēslo njih bilo je in zmiraj bode:

Vse za vero, cesarja in domovino!

Bili pa so dosedanji poslanci, da jih volilec kličemo v spomin in živo priporočamo, ti-le:

I. Poslanci kmetiških sosesk:

Za ljubljanski in vrhniški okraj: gosp. dr. **Janez Bleiweis** in gosp. **Fideli Terpine**, grajščak.

Za kamniški in brdski okraj: gosp. dekan **Ivan Toman**.

Za kranjsko-loški-tržiški okraj: gosp. baron **Anton Zois**, grajščak in gosp. **Anton Kos**, ljubljanski stolni prošt.

Za radolški in kranjsko-gorski okraj: gosp. fajmošter **Lovro Pintar**.

Za postojnski-planinski-senožeski-bistriški in ložki okraj: gosp. dr. **Costa**, župan ljubljanski, in gosp. **Matija Koren**, posestnik.

Za vipavski in idrijski okraj: gosp. dekan **Juri Grabrijan**.

Za novomeški, kostanjeviški in krški okraj: gosp. **Jožef Zagorec**, posestnik.

Za trebanski, zatiški, žužemperski, mokronoški, litijski in radeški okraj: gosp. **Santo Treo**, grajščak, gosp. grof **Jožef Barbo**, grajščak, in gosp. **Miha Tavčar**, fajmošter.

Za kočevski, laški in ribniški okraj: gosp. **Luka Svetec** in gosp. **Peter Kozler**, posestnik.

Za črnomeljski in metliški okraj: gosp. **M. Kramarič**, posestnik.

II. Poslanci mest in trgov:

Za Ljubljano: gosp. dr. **Lovro Toman** in gosp. dr. **Klun**, profesor na Dunaji.

Za Idrijo: gosp. vitez **Anton Gariboldi**.

Za Kranj in Loko: gosp. **Leopold Jugovic**, posestnik in trgovec v Kranju.

Za Tržič, Radoljco in Kamnik: gosp. dr. **Prevec**, advokat v Kamniku.

Za Postojno, Vrhniko in Lož: gosp. baron **Janez Šlojsnig**.

Za Novomesto, Kostanjevico, Krško, Črnomelj, Metliko in Višnjo goro: gosp. **Ludevik Ravnikar**.

Za Kočevje in Ribnico: gosp. **France Souvan**, posestnik v Ljubljani.

III. Poslanca kupčijske in obrtniške zbornice:

Gosp. **Ivan Horak** in gosp. **Jožef Debevec**.

Narodni volilni odbor za vojvodstvo kranjsko.

V Ljubljani 6. marca 1867.

Kaj je delal zadnji deželni zbor?

Da bodo častiti volilci kranjske dežele vedeli, kaj je delal deželni zbor, ki se je 18. februarja t. l. v Ljubljani zbral, podamo tukaj kratek pregled njegovega delovanja; vendar, ker so „Novice“ zborne seje že tako bolj na tanko popisovale, bo to le posnetek, ki delovanje v celoti pred oči postavi.

Reči tedaj, ki jih je zadnji celó kratki deželni zbor v obravnavi imel, so bile te-le:

1. Prošnje, ki so mu prihajale iz mnogih krajev dežele. Med njimi so bile najvažnejše:

- Prošnja, ki so jo podale občine iz lokalij Polica in Žaljna, da bi pri novi politični uredbi ne prišle pod Litijo, ampak pod Ljubljano.
- Prošnja od več občin Kranjske gore, da bi se jim za stroške gojzdnega sekvestra in za kazni gojzdnih prestopkov ne rubljemale gruntne potrebščine.
- Prošnje od kostonjeviških in senožeških občin, da bi se jim pri novi sodnijski preuredbi ne jemale sodnije iz Kostanjevice in iz Senožeč proč.

Deželni zbor je vse te prošnje trdno podpiral, in vladi živo priporočal, da bi jih uslišala.

Bilo je še več manjših prošenj podanih, katerim je vsem deželni zbor, kolikor je mogoče, voljo izpolnil.

2. Zastran nove postave za vojaščino ali soldaščino se je tudi storilo, kar je mogoče. Deželni zbor je obširno razložil, kako huda je ta postava za ljudstvo, posebno za kmetijstvo in obrtnijstvo, in sklenil je prošnjo do Njih Veličanstva cesarja, da bi se ta postava ustavila, dokler ji ne bi deželni zastopniki pritrtili.

3. Ker je bilo od več strani slišati, da se pri novi uravnavi političnih uradov in sodnij hoče nekaj tujcev v službe vrniti, ki še slovenskega jezika ne znajo, so deželni poslanci interpelacijo podali: ali je deželno vlado volja, skrbeti, da se bo pri postavljanju v nove službe najprej gledalo na naše domače ljudi, in pa na to, da bo vsak služabnik dobro znal naš slovenski jezik.

4. Ker je silna potreba, da bi se v šolah za nauk našega jezika bolj skrbelo, kakor doslej; potem da bi se naš jezik v kancelije bolj vpeljal, je bil šolski predlog spet storjen, kakor so ga že prejšnja leta prinašali narodni poslanci pred zbor, pa ga je nasprotna večina zmirom odbijala. Ali gospod cesarski namestnik se je uprl, in rekel, da ta zbor, ki je le za volitve v državni zbor sklican, nima pravice tega predloga zdaj obravnavati. Ker deželni zbor ni hotel zavolj tega z vlado prepirati imeti, in ker tudi ni hotel, da bi se mu očitalo, da je kratek svoj čas na mnenj potrebne reči obračal, je vzel svoj predlog nazaj. Vendar je dal deželnemu odboru nalogo, 1) da se bo s posebno prošnjo do pravosodnjega ministerstva obrnil, da ono poskrbi, da naj se vsaj zapisniki, kedar se zaslišujejo v pravihda priče, in v kazenskih rečeh zatoženi ali priče, ki samo slovenski znajo, potem prisege slovenskih ljudi vselej po slovenski pišejo; 2) da bo izdelal in prihodnjemu dežel. zboru predložil načrt, kako bi se ravnopravnost slovenskega jezika v šolah, uradnih in sodnih uresničila.

5. Poglavitno delo in prvi namen tega zbora pak je bilo opraviti volitve za državni zbor na Dunaj in odgovor dati na ministerski dopis od 4. februarja t. l., s katerim se državni zbor sklicuje in njegova naloga razklada. Ker se je iz tega dopisa večini zborovi dozdevalo, da je vlada odločila odstraniti cesarsko diplomu od 20. oktobra 1860. in dvalizma se prijeti, ki bi naše cesarstvo razdelil na dve polovici, in tako oslabil cesarstva moč in veljavo; potem, da vlada misli tudi popustiti cesarski patent od 20. sept. 1865, ki pridržuje zastran pogodbe z ogerskimi deželami tudi zastopnikom družih naših kraljestev in dežel enako veljavni glas, kar

je za nas neskončno važno, ker bo v ogerski pogodbi tudi za to slo, koliko davkov, vojakov in državnih dolgov prevzamejo ogerske dežele, da ne bi jih preveč na nas druge zvalili; da zadnjič vlada tudi misli ovreči cesarski patent od 2. januarja t. l., ki je varoval našim neogerskim deželam svobodo zastran državne uredbe, posebno da bi več dežele ne mogle manjših preglasovati: zato je deželni zbor spoznal za svojo sveto dolžnost, da sicer izvoli poslance na Dunaj ter da se v tem pokornega skaže; vendar da obenem tudi do cesarja samega posebno pismo, ki se adresa imenuje, pošlje, v katerem bi mu natanko razložil svoje misli in svoje skrbi, potem pravice in potrebe celega cesarstva kakor tudi posebej naše kranjske dežele, ter bi ga prosil, da bi se na to milostljivo oziral. Gosp. državni namestnik pa je hotel, da naj se voli brez vsakega pisma do cesarja. Ko je tedaj 28. t. l. deželni zbor sklenil adreso, je g. cesarski namestnik precej njegovo delovanje ustavil, in sedanje c. k. ministerstvo je cesarju svetovalo, da naj zbor razpusti, kar se je tudi zgodilo 4. marca t. l., predno se je mogla sklenjena adresa cesarju poslati.

To je delal deželni zbor, ki je zdaj razpuščen. Ravno tako so tudi ravnali deželni zbori na Pemslem, na Moravskem in na Tirolskem.

Dežela kranjska naj zdaj sodi, ali so njeni poslanci delali po svoji dolžnosti in vesti, in ali so njenega zaupanje vredni ali ne. (Iz „Novic.“)

„Laibacherzeitung“ o novih volitvah.

V Ljubljani 10. marca.

„Laibacherzeitung“ je prinesla v 57. listu članek z napisom: „O novih volitvah“. Iz kacega peresa se razliva to modrovanje na papir, vemo dobro, moža pa, ki je to pisal, nočemo ugibovati, ker nam je članek dovolj.

V prvem oddelku tega članka vprašajo se volilci, kaj da pomenja volitev tistih poslancev, ki so sedeli v sedaj razpuščenem deželnem zboru? Odgovarja pa pisavec sam tako le: Ustavljal bi se dežela tudi za naprej namérani vladinim, ki hoče, da se ljudstva porazumejo in da se napravi s tem Avstrija močna na vse strani. To pa se da doseči le v državnem zboru na Dunaji, kamor se pa niso mogli poslati poslanci zavoljo sklepa, zadevajočega adreso v kranjskem deželnem zboru sklenjenega. Ogri, pravi ta članek dalje, so se porazumeli, Poljci so bolj misli postali, večina avstrijskih narodov je združena, intej večini hoče dežela kranjska ustavljati se z vspehom, dežela, ki bi namen sklicanja državnega zbora uničila, kakor ces. patent od 1. marca pravi.

Pametno izrečenim besedam je lahko ustavljati se, ali neumnim, to je težava! Ko je razpustil vladar deželni zbor kranjski, obrnil se je do kranjskih Slovencev, mislé, da niso delali poslanci po misli prebivalcev. Če se volijo drugi poslanci, pokažejo Kranjci, da jim niso bili po misli; če se volijo ravno tisti, pokažejo, da so poslanci tako delali in govorili, kakor bi bil vsak sam govoril in delal. Tega so si poslanci svesti, da so takó govorili, kakor je večina želéla, ktera jih je volila. Če je temu tako, in tega se nadjamo, da je, — treba bode, dajih narod v novo voli in se pokaže vrednega svobode: kdor pa svobodo rabi, se ne ustavlja! Da se naš narod vse drugače na Dunaji popisuje, kakoršen je, in kakor misli, tega nismo mi krivi, ampak vlada. Za to eno priliko. Tukaj po Ljubljani se klati Prus, H. po imenu. Ta človek hodi jest k „slonu“ in opazuje goste. Kakoršni so ti gostje, takóšen mu je narod kranjski, in tako ga avstrijski in pruski vladi popisuje.

Tako se pri nas resnica s cepcem v zobé bije. Jój Avstriji!

Da tak mož, kakor je pisavec onega članka, imenuje državni zbor „danico miru in sprave“, to nam je jasno. Pa tudi to nam je jasno, da se ne kuha v državnem zboru na Dunaji mir. Kdo je tako kratkega spomina, da je pozabil, kako smo se Slovani in Nemci v državnem zboru porazumeli? Kakor pes in mačka! Hodili smo Slovani že večkrat na Dunaj v derž. zbor pravice iskat, ali smo jo dobili?

In ta državni zbor se je ustavil zavoljo kranjskega zbora? Ali mar niso bili Čehi, Moravci, Tiroljci, Poljaci z nami istih misli? Mar ni hotel kranjski deželni zbor poslance na Dunaj voliti? Kranjska adresa je imela nekoliko prošenj do vladarja; zavoljo teh se zbor ni razpustil, ker dobro vemo, da ni naš milostljivi car — oče, o katerem beremo: „Kteri oča bi dal sinu kamen, če ga kruha prosi?“ Ogri da so se porazumeli: s kom, kdo je narode prašal, če so zadovoljni? To ni porazumljenje med narodi! Še so drugi narodi v Avstriji, in druge dežele, kakor so one, v kterih je Kaiserfeld apostelj sloveč, te dežele niso zadovoljne s tem, da se to imenuje porazumljenje. Zadnji čas in razpuščen deželni zbori so temu priča! Naj ne zasmehuje oni mož Poljcev: kaj je vlada s tem pridobila, da ni brala poljske adrese pisane? — Na zadnje pravi oni članek v prvem odstavku sebe po nosu vdarjaje: da se kranjsko ne more ustavljati večini družih dežel z vspehom in ravno tam, da bi tak zbor uničil namene sklicevanja v državni zbor! — Oj logike! —

Dalje pravi oni članek, da si je vzel narodni volilni odbor za geslo: Vse za véro, za cesarja in domovino; pravi, da smo zvesti vsi véri očetov, da ljubimo vsi cesarja, vsi domovino; da ne nasprotujemo véri, če ne poslušamo narodnega odbora, in stavi temu geslu nasproti svoje, kakor se mu zdi, lepše geslo: „Dajte Bogú, kar je božjega, cesarju pa, kar je cesarjevega“, ter pravi, da smo dolžni storiti to, kar vlada tirja: da volimo druge poslance (vladine), ki bojo mir med nami napravili; da ni samo ena stranka lojalna, cesarju nasproti, da ljubimo vsi enako deželo, da so nekdanji poslanci dovolj domoljubja skazovali. Vpraša, kake vere se spoznava narodni volilni odbor, in pravi, da veruje to, kar inteligentna mirno opravke opravljajoča večina kranjskih prebivalcev.

Pisavec imenovanega članka se ustavlja slabi rabi besede „naroden“, ter pravi, da je tudi njegova stranka „narodna“, da smo vsi kranjski Slovenci, da ljubimo deželo in ljudstvo, da ne poznamo „nemške“, pač pa „zmerno narodno“ stranko, da je sedanja narodna stranka le umetno narejena stranka, da ta stranka imenuje renegate može, kteri so za čast in slavo dežele govorili in pisali, da nam ni neznan nemški jezik, da kmet hoče nemškega jezika, da se po znanji tega jezika meri stopnja omike, da je tudi treba znati nemško govoriti, kajti kranjska zemlja je revna, in s tem jezikom le si zamore kmet pomagati, če bode moral kdaj med ptuje s trebuhom za kruhom!

Da se rabi slovenski jezik v uradnih, posebno pri sodnijskih obravnavah, pravi oni članek dalje, to je že vlada poskerbela, in poslanci nekdanjega zbora se temu niso nikoli ustavljali.

(Konec pride.)

Slovenske dežele.

Iz Celovca. (Nove volitve.) Kar je v Avstriji nastopilo ustavno življenje, ni ga bilo imenitnejšega časa, kakor je nastopil zdaj, ko se je deželni zbor v Ljubljani raz-

pustil in so se razpisale nove volitve. Zdaj se bode odločilo, ali ima 17 milijonov Slovanov v Avstriji moč v sebi živeti po svojem, ali ima toliko ljudi kaj veljavnosti ali pa nobene; ali so mar le za to na svetu, da se vtopijo v nemško-madarske državi in le povišujejo ptujih narodov veličino in slavo? Bratje na Kranjskem, vse dobro pomislite! Slovenci na Koroškem, Štajerskem in Primorskem, obračamo se na Vas in stavimo upanje svoje na Vas, da! ves slovanski svet gleda zdaj na Kranjsko. Osvetlite svoje lice in ime pa skazite se kot značajne može: bodite mož-beseda in volite od konca do kraja svoje poprejšnje poslane. Posebno ti prečastita in preslavna duhovščina, ki se tako ljubeznivo in marljivo za dušno in telesno srečo svojega ubozega ljudstva poganjaš, ki slovenskega naroda reve in potrebe najbolj poznaš in vsak dan s svojimi očmi gledaš, ki ž njim deliš sladke in britke ure, ž njim nosiš križe in težave — ti slavna duhovščina ne zapusti ubozega prostega ljudstva; podučuj ga, vodi ga, podpiraj ga, da prave poti ne zgreši. Povzdigni svoje oči na Moravsko in Česko, — tam kardinali, nadškofje in škofje s krepko besedo kličejo in opominjajo svojo duhovščino, naj pri volitvah sedanjih ubogemu, nevednemu in boječemu ljudstvu na strani stoji. Ta nadpastirski glas velja tudi Vam na Kranjskem, kjer živite v ravno tistih okoliščinah. Ne marajte za krik in vik nemških in nemškutarskih liberalcev, ki bi celo slovensko ljudstvo ž njegovo hvalevredno duhovščino vred serčno radi v žlici vode vtopili. Duhovniki stojte k narodu, ti pa kersanska čeda, poslušaj glas svojih pastirjev! Volite vkup enoglasno svoje stare poslane!

Iz Ljubljane. Dr. (Pozor kranjski volilci!) Deželni zbor kranjski je tedaj razpuščen, in razpisane so ob enem tudi nove volitve na 26., 27. in 28. marca t. l., namreč v torek po prazniku oznanjenja Marije Device 26. t. m. za kmečke občine, drugi dan v sredo 27. t. m. za mesta in trge in 28. marca t. l. za velike posestnike. Hvala Bogu, da je tudi pri nas začel spoznavati prosti narod, kako važne in pomembne so volitve in ni dvomiti, da se bode sedaj, ko gre za njegovo kožo, v obilnem številu vdeleževal prevažnih teh volitev. Dunajski židovski časniki hujskajo vlado dan za dnem, naj z vso mogočo energijo na to agitira, da na Kranjskem, Moravskem in Českem tako zvani „ustavoljubci“ ali po domače ostudni nemškutarji večino dobijo v prihodnjih teh deželnih zborih. Da sedanja beška vlada rada posluša take glasove, kaže nam njeno ostrejšje postopanje proti federalističnim časnikom in pripravljeni moramo biti tudi pri nas na hudo agitovanje vlade v zvezi z našimi nemškutarskimi ustavoljubci, kateri bodo ta pot vse žile napenjali, da vržejo narodnjake vsaj pri volitvah v mestih in trgih. Da se nam pa ne pripeti zadnja ta nesreča, je sveta dolžnost vsacega rodoljuba na deželi, v mestih in trgih, da v svojih krogih podučuje in vnema proste volilce in jim razjasnjuje veliko važnost ravnokar razpisanih novih volitev za našo domovino.

Delajte pa domoljubi vsi brez razločka stanú, složno in krepko, in pustite za časa volitev vse druge reči, medsebojno kavsanje, jezo, sovraštvo itd. na strani, da sijajno, enoglasno zmagamo in s to zmago celemu svetu pokažemo, da smo politično zreli in se ne damo niti ustavoljubcem — Nemcem — niti nemcom — odpadnikom voditi, temuč da vse svoje zaupanje stavimo edino le na čiste, neomadeževane, izkušene narodnjake. Volitev sama na sebi pa bode ta pot kaj lahka. Za izbiralce naj se izvolijo razun županov, kateri so preveč okrajnim predstojnikom v strahu, sami neodvisni pošteni, kolikor mogoče stari že mesca januarja izvoljeni možaki, na ktere se smejo njihovi volilci zanesti, da bodo edino in izključljivo le tistim kandidatom svoj glas dali,

ktere priporočujejo „Novice“ in drugi slovenski časniki. Razumé se samo ob sebi, da razun viteza Höfferna, kterege so politično jako malo izobraženi Ločani pri volitvi v Kranju za svojega poslanca si izvolili, povsod stari kandidatje ostanejo.

Nadajmo se za trdno, da bodo v sredo 27. marca na dan sv. Ruperta vrli in pobožni Idrčani enako skali v sredi divje bruhajočega penečega morja nepremakljivo stali za svojega dosedanjega poslanca gosp. viteza Gariboldija in zanj glasovali, kljub vsem obljubam nemškutarjev in tujcev. Prepričani naj bodo vrli Idrčanje, da, kar je mogoče doseči koristnega za Idrijo in sploh za našo deželo, to edino le smejo pričakovati od narodnih, to je tacihi zastopnikov, kateri svoj narod in svojo domovino v resnici ljubijo, kateri so to ljubezen že djansko izkazali in so tudi pripravljeni za njo kaj žertovati. Tujec milo in lepo našo domovino nikdar ljubil ni, in je nikdar ne bode.

Enako nado gojimo od hrabrih meščanov prijaznega Kamnika, kateri trdni kakor njihove v nebo kipeče planine gotovo nikoli ne dopusté, da se nemškutarski Teržič baha svoje zmage nad njimi, ter da se na sv. Ruperta dan vsi kamniški volilci obojega spola snidejo v sovražnem Tržiču in zedinjeni z vrliimi Radoljčani in tistimi pošteniimi Tržičani, katerim ranjki Palmerston — Pogacnik še ni zmešal pravega razuma — kot en mož glasujejo za svojega župana dr. Valentina Prevca, odvetnika v Kamniku.

Gostoljubnih in domoljubnih Novomeščanov ni treba opominjevati, ker oni bodo brezdvomno svojo dolžnost storili, če tudi kakemu nemškutarju krasne dolenjske s trtami ovenčane strani tako ravnanje ne bode po všeči, nič ne de, — le srčno na delo in dajte vse glasove gosp. Ravnikarju, bivšemu vašemu poslancu. Za narodnost vneti meščanje iz Kostanjevice, Černomlja in Metlike podpirali vas bodo vrlo dobro pri značajnem glasovanji za narodnega kandidata.

Da se krepki, v silni burji utrjeni Postonjčani, v zvezi z domoljubnimi Ložani, ne bodo dali v kozji rog vgnati po nemškutarskih, le petico molijočih Vrhničanih, o tem je vsak rodoljub prepričan, in naše popolno zaupanje stavimo v izkušene postonjske in loške volilce, da si z veliko večino zopet izberó starega svojega poslanca, nam pravičnega gosp. bar. Slojnika. Porok smo Vam, da ta pot ne bode kak Dežmanovec sijajne Vaše zmage kritikoval in ovreči skušal!

Praktični Kočevarji s prebrisanimi Ribničani bodo najberže tudi enoglasno volili dosedanjega svojega poslanca gosp. Franceta Sovana, kateri je gotovo najbolj zmožen njihove trgovske interese zastopati, ker je sam pošten trgovec in dober gospodar.

Meščanje starodavnega in čestitljivega Kranja, nekdanjega sedeža kranjskih vojvod in po važnosti in lepoti prvo mesto za Ljubljano, naj ta pot svoje moči bolje napenjajo, da jim pisana Loka, polna ostudnega nemškutarskega duha, zopet ne vrine kacega Höfferna, kateri bi pri najvažnejših političnih vprašanjih svoji domovini na škodo z „Nein“ glasoval.

Ti pa bela Ljubljana, ktera bolj in bolj zgubljavaš svoje pege in maroge, ktere so do sedaj Tvojo belo obleko oskrujevale, razlivaš enako solnce mile žarke čistega rodoljuba na Svoje planete — kranjska mesta in trge, — bodi jim v krasen izgled in pokaži sijajno, da si slovenska in da hočeš na veke slovenska ostati.

Naj te ne briga hripavo vpitje črnih nemškutarskih kavranov v časopisih sosednjih dežel in v onih beških judovskih listih, kateri so kakor besni, da se jim pruski plen počasi pa tem gotovejši iz rok izmičuje. Ne slušaj jih in misli si, da vse, kar ti časopisi zoper nas lajajo in grajajo, je koristno za nas in drago nam domovino.

Vi pa, dragi volilci kranjski na deželi, v mestih in trgih, volite neustrašeno in značajno, da vendar enkrat Slovenci boljso prihodnost dosežemo. Cela izobražena Evropa gleda na nas!

Z Notranjskega. (Kranjskim volilcem!) Spet nas čaka volitev — važna, imenitna volitev. Vlada hoče po ustavni poti od nas zvedeti, ali smo enih misli z dozdanimi poslanci, ali ne. Dolžnost prva je tedaj nas vseh, to vprašanje vestno in natančno na vse strani prevdariti in po tem, kar bomo za najboljše spoznali, storiti. — To, kar so naši dozdani poslanci storili, kako so se možko obnašali ter za naše pravice potegovali, vemo, da to že večidel vsak ve, kakor tudi to, kaj da naš novi minister Beust namerja in je deloma tudi že storil s tem, da je v to dovolil, da naj se Avstrija na dva kosa razseka in tako obnovi ter močna in velika postane! — Če tedaj to reč dobro preudarimo in se nam pokaže, da je to prava pot, ki nas in Avstrijo pelje k sreči in slavi, potem nam ne ostaja nič drugega, kakor da nove poslane volimo; če nam pa vest in pamet naša pravi, da Beustovo postopanje ne more biti ne nam ne Avstriji k dobremu, potem pa le brez pomude in obotavljanja volimo vsi od kraja stare svoje zastopnike, ki so že pokazali, da imajo srce za nas, za cesarja in edino Avstrijo.

Mi spodaj podpisani smo že večkrat preudarjali, kako se nam že dalj časa v Avstriji godi, kaj in kako da je počenjal Bach, pa vse brez vspela, kaj je delal za njim gosp. Šmerling, ki bi se bil imel držati oktoberske diplome, pa jo je le nekam vunkaj meril, znotraj pa le Nemcem po volji delal, dokler se je tudi njim zaumeril — in vendar sta bila oba ministra rojena Avstrijanca, ki bi bila morala vsaj nekoliko Avstrijo in njene narode poznati, — koliko manj, vprašamo, jih more poznati Beust, ki je tujec in je brez posebnega premišljevanja in posvetoovanja z zastopniki nenemških in nemadarskih narodov v dvalizem dovolil, v dvalizem pravimo, ki ne more po naših mislih Avstrije osrečiti, temveč jo prav lahko danes ali jutri celo pogubi! Potem pa glejmo, kako da bo z nami in kje da bomo, če Avstrije več ne bo! Taki vsaj ne bodimo, da bi z odprtimi očmi v svojo lastno nesrečo brestli hotli. Tega vendar po nobeni ceni ne. Zatorej smo se drznili s tem pismom vsem pametnim in previdnim pa rodoljubnim možem to na srce položiti ter pričakujemo za gotovo, da bodo vsi od kraja svojo dolžnost storili in brez strahu na levo in desno delali tako, da se zopet dozdani naši poslanci izvolijo. Korajža velja! Več volilcev.

Iz Gorenjskega. (Zedinjena moč — zlati obroč!) Predragi rojaki mile domovine! Slavno, značajno, pravicoljubno in možato ste se pri prvih volitvah poslancev v deželni zbor obnašali. Pri tej priliki ste po celi domovini pokazali, da ste politično zreli in krepki branitelji svojih svetih nam od Njih Veličanstva cesarja zagotovljenih pravic. Res, prave rodoljube ste si povsod za svoje zastopnike v deželnem zboru izvolili. Kakor ste prepričani, vestno moremo reči, da so v kratkem času več storili za občni vaš blagor, kot nemškutarski poslanci celih šest let. Toda naš slavni zbor je zdaj razpuščen in svitli cesar vas zopet vabijo, da vnovič volite in pokažete, ali je poslednji deželni zbor v resnici govoril in delal v Vašem duhu in po Vašej volji. Nove volitve so tedaj zopet pred durmi. Milo domače solnce se nam je zopet za kratek čas skrilo, upajmo pa, da nam kmalo še lepše zasije. Porok temu nam je 15. dan pretekega mesca, in ako se vse v tem smislu izide, pričakovati nam je mileje prihodnosti. Celih šest let so bili Nemci tudi v našem deželnem zboru v večini, pa nikdar se jim kaj tacega ni prigodilo, kot sedaj našim pravim in verlim rodoljubom. — Pozor toraj, predragi rojaki, pokažite se zopet pri novih volitvah značajne in krepke

branitelje svojih zagotovljenih pravic; — nanzanite, da vam za nemško ropotijo celo nič mar ni. Dajte zopet na znanje, da se kar trohice od svojih pravic ne premaknete, ako bi tudi deset- ali še večkrat deželni zbor razpuščen bil. Stojte močnemu dobu in sinjemu Triglavu enako nepremakljivi za sveto reč; ne dajte se nikomur odstrašiti, ne bojte se nikogar; bodite vsi za enega in eden za vse! Volite zopet enoglasno po vseh okrajih 26. in 27. t. m. že pri prvi volitvi izvoljene poslance v deželni zbor. Ne dajte se liberalnemu prilizovanju preslepiti in vloviti v njegove zanke. Zedinjena moč, zlati obroč! Pozor! Ravno sedaj stoji Avstrija na kraju brezna, in ako se pogrezne, — pogrezne se morebiti za vselej. Ž njeno pogubo preti tudi poguba našemu narodu. Nikarte tedaj v tako nevarnem času rok križem držati! Zadnji čas je, da se dvalistom in centralistom greben nekoliko pristriže in pogubivno orožje iz rok vzame. Premili slovenski narod, vzdigni se zopet na novo duševno vojsko zoper dvalizem in centralizem in voli za enojno, edino, mogočno in vsem narodom pravično Avstrijo! —

Novomesto 6. marca. 28. p. m., tečaj III., št. 25 si nam dragi „Slovenec“, prinesel prečudno novico, ki je vsakega mestjana razjezila. Dopisnik piše, kar ni resnica in kar nam ni ljubo. On natolcuje moža, kterege vse mesto visoko spoštuje in časti, in ki si je že veliko zaslug pridobil v našem mestu. Ta gospod res že 17 let pri nas gospoduje ali srečne se štejemo, da imamo tako dobrega gospoda in želimo, naj bi nam ga Bog še mnogo, mnogo let ohranil! On ni nikakor nasprotnik čitalnice ali sploh narodnosti in tudi ne dela ovir poštemu (!) narodnemu početju. Gospod dopisovalec gotovo ni slišal pritožb od nas mestjanov in če se je ravno njemu naš gospod tako zameril, ne moremo pomagati. Nam ostane vedno drag, zakaj čast, komur čast!

Tousasaints vitez Fichtenau s. r.
župan.

Blizo Velenja. Pravoslav. (Laž sama sebe tepe!) Več reči sem že v št. 27. letošnjega „Slovenca“ proti „Tagespoštnemu“ dopisniku navedel, kako neumno da kvasa o rečeh, ki jih trohice ne umé; pa tedaj še nisem vsega povedal, zato je naj sledi še nekaj. — Kako plitvo zmožnost ima g. A. P. narodno reč pretresovati, naznanja s tem, da mu je narodno gibanje, zavednost in likanje jezika le „thörichte Nationalitätsschwärmerei“. Pač se tudi koj na njem neka „schwärmerei“ vidi, ker sanjari in piše, da naj bi se v Škalski dolini, ki je z gorami, kakor z nepremagljivimi zidanimi zoper tujstvo zavarovana, „Bismarksinsel“ napravila?! Sanjač, pojdi se solit! Da so „sämtliche“ župani pred kratkim pri zborovanju izjavili, da je njih in prebivalcev želja, da bi se v šolah — „neben der slovenischen nach Möglichkeit auch die deutsche Sprache gelehrt werde . . . dies hat speciell die Ortsgemeinde Schönstein schon vor Langem angestrebt, allein leider vergeblich, . . .“ To je pa bolj debela laž, kakor je sam dopisnik debel! — „Sämtliche“ župani še niso bili v zboru, in tudi nazoči niso bili vsi teh misli. Kmetje pravijo, da, ako bodo le uradniki slovenski pisariti hotli, potem je vsa nemščina za naš kraj mervta. Jezikoslovec pa res g. A. P. tudi ni! Ali razume, kaj pravi? „Nach Möglichkeit“ — zraven slovenščine. Pa tudi to ni ne njegova, ni njegovih priveržencev tendencija. Ti možice! bi le radi, „Hinaus mit der windischen Sprache!“ — tako in le tako bi radi, da bi si otrok kakor hitro v šolo pokuka, že nabasal poln jerbas nemščine; slovensko jim je le tern v očesu, bojé se, da bi kmet prebrisane ne postal in več toliko „Winklerjev“ ne potreboval. Kažejo v vsem tem, da so preslabi naravoslovci. Ako

nič drugega ne tirjajo, saj se „nach Möglichkeit“ že dolga, dolga leta uči! — Laže pa, ko pravi, „speciell Schönstein“; ali tega ni treba, saj je tudi on bil učenec Šoštanj-ski in je le še kako leto potem v Celji klopi gladi! Kje si je neki prvi nauk zajemal? Saj se ni tako dolgo, odkar je bil abecedar. O šolskih stvaréh soditi pa A. P. ni zmožen, ker to ni njegov posel in „Fach“; sploh se to kar nič ne prilega diurnistu, ker ni sposoben pedagogike pretresovati; ves njegov spis le preveč po alkoholu vonja! G. A. P. bo menda skorej tal zmanjkalo in lahko mu bo pobrati šila in kopita in iti iz te mu ostudne slovenske doline tje v preljubljeni nemški „Vaterland“, od kterege pri vsaki priliki in družbi tako rad kako demonstrativno pesem zakruli. Svetujemo mu, da bi bolj spoštljivo o našem ljudskem gibanju in pravičnej zavednosti slov. naroda mislil, govoril in pisal, ker kruha, ki nas redi, ne gre zaničevati in blatiti! — Ako pa g. dopisnik s priverženci svojimi vse to, kar je grajal, sam opusti in sleče, potem se pa srečamo in mirno se bo razvijaloni duh, ki se zdaj po vsem svetu najbolj živo giblje in ki se mu zoperstavlja toliko pravi, kot blisk z roko loviti! To pa je duh narodni, ki ga brez predsodkov tako dobro spoštujemo pri Tibinčanu kot Nemcu, — Milančanu kot Lahu, Lijončanu koj Francozu kakor pri Velenjčanu kot Slovincu! —

Da ne lažem in da mi je istina temelj, da ne mislim in pišem sam tako v tej dolini, kažem na volitve v okrajno zastopništvo. Večina je naša, to je domača, slovenska a ne fantastov. Da bi vas pač skorej pamet srečala! H koncu izrekam v imenu svojih rojakov srčno željo, da naj bi naši slov. bratje na Kranjskem stanovitni bili in volili poprejšnje narodne svoje poslance. Koraža velja!

Ptuje dežele.

Italija. Vlada pomaga na skrivnem, kar more, Grkom, zato so Turki nanjo zelo hudi. — Volitve so se bržkone po volji vlade dokončale.

Srbija. Turk je vendar zdaj Srbom po volji storil in sicer s temi le pogoji, da Srbija ostane neutralna, da se vse trdnjave poderó in da se zemljišče, kjer stojé trdnjave, proda in denar posadkam, ki deželo zapusté, za nekako odškodovanje da. — Turki zdaj sicer gredó, ali vendar še Srbija ni popolnoma neodvisna — Srbija pa je solnce, ki sije zlasti vsem Slovanom, ki pod turškim jarmom zdihujejo!

Rusija stopa čedalje bolj na noge in tirja naravnost večó ali manjšo svobodo za turške kristjane, tako da zdaj tudi Napoleon že ž njo vleče, če tudi le zategadel, ker se boji, da ne bi vsa razstava po vodi splavala, kar bi pa njemu in Francozom jako neljubo bilo. Rus se tudi na vso moč na vojsko pripravlja, da, če z lepo ne pojde, moralo bo iti z grdo! 150.000 mož neki stoji tudi ob gališki meji. Prus stoji tudi na njegovi strani in tu in tam se komaj čaka, da bi se reklo: V ogenj!

Turčija. Slabo, prav slabo je. Kakor se piše, namerja tudi egiptovski namestni kralj odtrgati se od Turčije in samosvoj postati. Le tako naprej!

Angleška. Na Irskem še ni miru. Fenijanci so zdaj moško na noge stopili, Irsko za republiko oklicali in tako Angležem veliko dela napravili. Tako jim pride enkrat za storjene krivice dan maščevanja!

Meksiko. Republikanci zdaj povsod zmagujejo. Maks je v strašni zadregi. Lahko se zgodi, da bo še ali vjet ali pa ubit. 16.000 Francozov je že odšlo domu.

Razne novice.

* Iz Ljubljane: (Maškarada južnega Sokola.) Enoglasna sodba o tej veselici je, da je bila tako prijetna in sijajna, kakor še nobena že dolgo let ni bila v belej Ljubljani. Razdelilo se je blizo 500 vstopnic in veselo gibanje je kaj pa da se le nehalo, ko je vdarila 12. ura. Drugi dan zvečer praznovali so Sokoli v navadnem shodu pri Virantu pivstov pogreb.

* (Korso.) Vsako leto se trudi peščica tukajšnih „bonvivant-ov“ napravljati ali posnemati laško šego „korsor-vožnje“. Letos je bila vkljub najlepšemu vremenu prav jalova. Na eni roki je človek prešel lahko voze in jezdece! (Tout comme chez nous! Vr!)

* V Avstriji je zdaj 33 dosluženih ali penzioniranih ministrov. So pa ti-le: Rechberg, Krauss, Dobelhof, Hornbostel, Bach, Häbner, Toggenburg, Thierry, Goluhovsky, Thun, Šmerling, Lasser, Plener, Pratobera, Wickenburg, Mecséry, Degenfeld, Frank, Hein, Burger, Mensdorf, Esterházy, Nadasdy, Sécsen, Lariš, Belcredi, Vay, Forgács, Majláth, Kemeny, Mikó (je spet), Mažuranič in Haller. — Prav lepo stevilo, ki nam zadosti jasno priča, kako da se v Avstriji politika spreminja! Dobro bi bilo tudi vedeti, koliko da ti može na leto mirovine dobivajo — za svoje trudapolno delovanje!

* Sliši se za gotovo pripovedovati, da se bodo oficirski služabniki (Privatdiener) odpravili in da bodo oficirji znanprej v službenih zadevah za to potrebne može sproti od armade dobivali. Tako dobi armada naenkrat 30.000 mož in prihranilo se bo s tem na leto več kot 1.800.000 gld. — To je gotovo prava in hvalevredna naredba!

* Na Hrvaškem je vlada zavolj lanskega mraza 158.728 gld. na davkih odpustila ali zbrisala.

* Znani „Wiener Journal“, list po krajcarju, je bil 28. febr. pokopan. Namesto njega pa namerja Beust drugega k življenju obuditi, ki mu bode ime: „Neues Wiener Tagesblatt“, ki bo pa vendar 2 kr. veljal.

* Na prvem dvornem balu v Petrogradu se je za Kandijote ali Kretence nabralo 70.000 rubljev, ki so se že v Atene poslali.

* Novo kronani ogrski kralj dobi po stari navadi 50.000, kraljica pa 25.000 cekinov. Kakor se piše, je tudi zdaj že vse naročeno, da bodo cekini o svojem času pripravljeni.

* Znani nemški vitez Karlos Auersperg, pri Šmerlingov „kavalir“ ali plemič, je oni dan zanj in za njegovo stranko pomenljive besede izrekel, da namreč morajo veliki posestniki pri zdanjih volitvah pred vsem cesarsko besedo spolniti. — Ta jo je pa zadel!

* O času cesarjevega bivanja v Pragi je nekaterški kapitan, z imenom Palmer, krojaškega pomagala Pusta zvečer pred glediščem, v kterege se je cesar odpeljal, mahoma zgrabil ter ga varstveni oblasti izročil, češ, da je cesarja hotel ustreliti. Pust je bil tedaj v ječo vržen, — nihče drug pa ni zoper njega kaj pričati mogel, kot edini kapitan Palmer, ki je po vsej sili hotel tisti večer morivca cesarjevega zaslediti in si tako neko imenitnost pridobiti. Ali ni se mu po sreči izšlo. Dež. sodnija je nesrečnega P. zaradi pomanjkanja pravih dokazov sprostila, viša dež. sodnija pa ga je oni dan na njegovo pritožbo za popolnoma nedolžnega spoznala. — Pust tirja zdaj od Palmerja odškodovanje, in zares po vsej pravici, ker ga je po nedolžnem v tako nesrečo pripravil. Čuden mož ta Palmer!

* Po najnovejših naznanilih vojaškega ministerstva bilo je v lanskí vojski avstrijskih vojakov ubitih 10.000, ranjenih 30.000 in taci, ki so jih pogrešali: 42.000, tedaj vseh skupaj: 82.000 mož.

Žitna cena.

v	pšenice		reži		ječm.		ovsa		turščica	
	gld.	k.	gld.	k.	gld.	k.	gld.	k.	gld.	k.
Mariboru	6	44	4	67	3	49	2	10	3	30
Celju	6	55	5	10	4	32	2	30	3	70
Ptju	6	12	4	38	—	—	1	94	3	15
Ljubljani	7	31	4	38	3	90	1	95	3	90
Kranju	6	84	4	60	—	—	1	94	4	—
Novem mestu	6	20	4	5	3	16	1	58	3	50
Celjoven	8	40	5	89	5	84	2	67	—	—
Beljace	8	22	5	90	5	33	2	76	—	—
Terbižu	6	57	5	—	—	—	2	76	—	—
Varaždinu	6	51	4	27	3	36	1	85	3	—
Zagrebu	5	16	4	75	4	—	2	10	2	60
Sisku	6	85	4	59	3	67	1	73	—	—

Dunajska borsa 12. marca 1867.

5% metalike	60.40
5% nacional	70.25
1860 derž. posoj	87.40
Bankine akcije	737.70
Kreditne	185.20
London	128.10
Novi zlati	6.04
Srebro	125.75